

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 211/2569

ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดนครราชสีมา ศาลผู้ส่งความเห็น ศาลปกครองยะลา ศาลผู้รับความเห็น นางสาว น. โจทก์ นาย ป. ที่ 1 กับพวกรวม 2 คน จำเลย

ย่อ / หลักกฎหมาย

นางสาว น. โจทก์ ยื่นฟ้องนาย ป. ที่ 1 กรมการปกครอง ที่ 2 จำเลย ความว่า เมื่อวันที่ 29 กันยายน 2564 โจทก์จดทะเบียนสมรสกับจำเลยที่ 1 ที่สำนักทะเบียนอำเภอเทพา จังหวัดสงขลา โดยอยู่กินฉันสามีภริยาร่วมกันที่จังหวัดสงขลา และเมื่อวันที่ 19 พฤษภาคม 2565 โจทก์และจำเลยที่ 1 สมรสกันตามหลักศาสนาอิสลาม (นิกะห์) อีกครั้งหนึ่ง โดยจดทะเบียนสมรสที่สำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดนครราชสีมา แต่โจทก์และจำเลยที่ 1 ไม่ได้ย้ายถิ่นที่อยู่มาอาศัยที่จังหวัดนครราชสีมา ต่อมาเมื่อวันที่ 11 เมษายน 2568 จำเลยที่ 1 ได้จดทะเบียนหย่าฝ่ายเดียวกับนายทะเบียนอำเภอกระแจะ จังหวัดนครราชสีมา เจ้าพนักงานของจำเลยที่ 2 โดยที่โจทก์ไม่ได้ปรากฏตัวต่อหน้านายทะเบียน อันเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย เนื่องมาจากจำเลยที่ 1 เจตนาบิดเบือนข้อมูลภูมิลาเนาในเอกสารแปลจากคณะกรรมการอิสลาม เพื่ออ้างสิทธิตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการใช้กฎหมายอิสลามในเขตจังหวัดปัตตานี นราธิวาส ยะลา และสตูล พ.ศ. 2489 ทั้งที่จริงแล้วจำเลยที่ 1 รับราชการทหารและมีภูมิลำเนาหลักอยู่ในจังหวัดสงขลา ซึ่งอยู่นอกเขตบังคับใช้กฎหมายดังกล่าว นอกจากนี้ จำเลยที่ 1 ยังได้นำสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนของโจทก์ไปปลอมลายมือชื่อเพื่อใช้เป็นหลักฐานเพื่อยืนยันความยินยอมของโจทก์ต่อเจ้าพนักงานของจำเลยที่ 2 ขณะเดียวกันเจ้าพนักงานก็ได้บันทึกข้อความอันเป็นเท็จลงในใบต่อท้ายทะเบียนการหย่าว่า ได้สอบถามคู่หย่าทั้งสองฝ่ายแล้ว ทั้งที่โจทก์ไม่ได้อยู่ในที่เกิดเหตุและไม่ได้มอบอำนาจให้ดำเนินการแทน การกระทำของจำเลยทั้งสองเป็นการร่วมกันทำละเมิดต่อโจทก์ ขอให้ศาลพิพากษาหรือมีคำสั่งเพิกถอนการจดทะเบียนหย่าระหว่างโจทก์กับจำเลยที่ 1 หากจำเลยทั้งสองไม่ปฏิบัติตามคำพิพากษา ให้ถือเอาคำพิพากษาของศาลแทนการแสดงเจตนาของจำเลยทั้งสอง และให้จำเลยทั้งสองร่วมกันหรือแทนกันชำระค่าเสียหายพร้อมดอกเบี้ย จำเลยที่ 1 ให้การว่า การหย่าเป็นไปโดยชอบตามกฎหมายอิสลามว่าด้วยครอบครัวและมรดก บรรพ 1 มาตรา 175 และคำสั่งคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดนครราชสีมา โดยมีได้บิดเบือนข้อเท็จจริง จำเลยที่ 2 ให้การว่า เจ้าพนักงานของจำเลยที่ 2 ได้ปฏิบัติหน้าที่โดยชอบมิได้กระทำละเมิด เมื่อคู่สมรสเป็นอิสลามนิกชนและมีภูมิลำเนาในเขตจังหวัดนครราชสีมา จึงต้องบังคับตามกฎหมายอิสลามว่าด้วยครอบครัวและมรดก พ.ศ. 2489 คณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดนครราชสีมาออกหนังสือรับรองการหย่าจึงมีผลสมบูรณ์ ส่วนข้อความในทะเบียนการหย่าเป็นไปตามแบบพิมพ์มาตรฐานของทางราชการ จำเลยที่ 1 ยื่นคำร้องโต้แย้งเขตอำนาจศาลว่า คดีนี้เป็นคดีพิพาทที่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครอง ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดนครราชสีมาพิจารณาแล้วเห็นว่า คดีพิพาทระหว่างจำเลยที่ 1 กับโจทก์เป็นคดีที่เกี่ยวกับการหย่าซึ่งเป็นคดีครอบครัว จึงชอบด้วยเขตอำนาจศาลศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดนครราชสีมาแล้ว ส่วนคดีพิพาทระหว่างเจ้าหน้าที่ของจำเลยที่ 2 ที่ได้ดำเนินการจดทะเบียนหย่าให้แก่จำเลยที่ 1 เป็นคดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดหรือความรับผิดอย่างอื่นของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย ตามมาตรา 9 วรรคหนึ่ง (3) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณา

คดีปกครอง พ.ศ. 2542 ซึ่งอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครอง ศาลปกครองยะลา
พิจารณาแล้วเห็นว่า คดีพิพาทระหว่างโจทก์กับจำเลยที่ 1 เป็นคดีพิพาทเกี่ยวกับการหย่าซึ่งเป็นคดี
ครอบครัวตามมาตรา 10 (3) แห่งพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดี
เยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 อันอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลยุติธรรม ส่วนคดี
พิพาทระหว่างโจทก์กับจำเลยที่ 2 เป็นกรณีมูลเหตุแห่งคดีเดียวกันระหว่างโจทก์กับจำเลยที่ 1 ซึ่ง
เป็นคดีหลัก ขอบที่จะดำเนินกระบวนการพิจารณาที่ศาลเดียวกัน คดีจึงอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษา
ของศาลยุติธรรม คณะกรรมการพิจารณาแล้ว ในส่วนคดีระหว่างโจทก์กับจำเลยที่ 1
ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดนราธิวาสและศาลปกครองยะลา มีความเห็นพ้องกันว่า เป็นคดี
พิพาทเกี่ยวกับการหย่าซึ่งเป็นคดีครอบครัว ตามมาตรา 10 (3) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้ง
ศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 ซึ่งไม่อยู่ใน
อำนาจของศาลปกครอง ตามมาตรา 9 วรรคสอง (2) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและ
วิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 แต่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลยุติธรรม คำฟ้องใน
ข้อหานี้จึงไม่เป็นกรณีเขตอำนาจศาลขัดแย้งกัน ตามมาตรา 10 วรรคหนึ่ง (3) แห่งพระราชบัญญัติ
ว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล พ.ศ. 2542 ที่คณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาด
อำนาจหน้าที่ระหว่างศาลจะรับวินิจฉัย คดีคงมีปัญหาคือต้องวินิจฉัยเฉพาะคำฟ้องเกี่ยวกับคดีระหว่าง
โจทก์กับจำเลยที่ 2 เห็นว่า แม้จำเลยที่ 2 จะเป็นหน่วยงานทางปกครอง ตามมาตรา 3 แห่ง
พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 และโจทก์ฟ้องคดี
อ้างว่า เจ้าพนักงานของจำเลยที่ 2 กระทำละเมิดต่อโจทก์กรณีจดทะเบียนหย่าฝ่ายเดียวให้แก่
จำเลยที่ 1 ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ขอให้ศาลพิพากษาหรือมีคำสั่งให้เพิกถอนการจดทะเบียนหย่า
ระหว่างโจทก์กับจำเลยที่ 1 และให้จำเลยทั้งสองร่วมกันชำระค่าเสียหายพร้อมดอกเบี้ย อันมี
ลักษณะเป็นคดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ
อันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย คำสั่งทางปกครอง หรือจากการละเลยต่อหน้าที่ตามที่
กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ ตามมาตรา 9 วรรคหนึ่ง (3) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครอง
และวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 ก็ตาม แต่เมื่อมูลเหตุอันเป็นข้อพิพาทสำคัญ เป็นเรื่องที่
โจทก์ฟ้องคดีเพื่อขอให้ศาลเพิกถอนการหย่าที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายอันเป็นนิติสัมพันธ์ของบุคคลใน
ทางแพ่ง ซึ่งอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลยุติธรรม ประกอบกับมูลความแห่งคดีระหว่าง
โจทก์กับจำเลยที่ 2 ก็เป็นกรณีที่มีมูลความแห่งคดีเดียวกันกับคดีระหว่างโจทก์กับจำเลยที่ 1 ดังนั้น
คดีระหว่างโจทก์กับจำเลยที่ 2 จึงอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลยุติธรรมเช่นเดียวกัน

องค์คณะ

ไม่มี

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/211/2569>